

TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNY KRAJ

Útvar hlavného kontrolóra
K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín

STANOVISKO

hlavného kontrolóra Trenčianskeho samosprávneho kraja

k návrhu Záverečného účtu

Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2016

I. Právna povinnosť

Na základe zákona č. 583/2004 Z. z. § 16 ods. 1 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je povinnosťou VÚC po skončení kalendárneho roka súhrnne spracovať údaje o rozpočtovom hospodárení do návrhu Záverečného účtu vyššieho územného celku.

Účelom Záverečného účtu je vyhodnotenie finančného stavu medzi rozpočtovanými a skutočne dosiahnutými príjmami a výdavkami a vyhodnotenie finančno - majetkovej situácie, ako aj stavu pohľadávok a záväzkov.

Na základe znenia zákona č. 302/2001 Z. z. a jeho noviel § 19e ods.1 pís. c je povinnosťou hlavného kontrolóra vypracovať a predložiť Zastupiteľstvu TSK odborné stanovisko k návrhu Záverečného účtu Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2016 (ďalej len návrh Záverečného účtu TSK).

II. Podklady

Východiskové materiály pre spracovanie odborného stanoviska boli nasledovné:

- návrh Záverečného účtu za rok 2016
- Rozpočet Trenčianskeho samosprávneho kraja za 2016
- účtovné výkazy TSK k 31.12.2016
- záverečný protokol inventarizácií k 31.12.2016
- správa nezávislého audítora k ročnej účtovnej závierke za rok 2016

Pred vypracovaním odborného stanoviska k návrhu Záverečného účtu TSK za rok 2016 bola na Úrade TSK vykonaná následná finančná kontrola tematicky zameraná na dodržanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania, správnosť financovania bežných a kapitálových výdavkov a dodržanie účelovo určených finančných prostriedkov.

Po skončení tejto kontroly, keďže neboli zistené žiadne nedostatky, bola kontrola uzatvorená správou.

III. Rozpočet TSK a jeho úpravy

Rozpočet Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len TSK) pre rok 2016 bol schválený Zastupiteľstvom TSK už na novembrovom zasadnutí dňa 23.11.2015 a to uznesením č. 323 / 2015.

V priebehu roka 2016 prišlo k viacerým úpravám schváleného rozpočtu v súlade s platnou legislatívou a tiež v súlade s uznesením Z TSK č. 16/2014 -II a to nasledovne:

- zmeny vykonané z titulu prijatia alebo prevodu účelovo určených prostriedkov zo štátneho rozpočtu, z Európskej únie a iných prostriedkov zo zahraničia poskytnutých na konkrétny účel bolo ich 61
- zmeny rozpočtu v súlade s uznesením Zastupiteľstva č.16/2014 - II, ktorým bol predsedovi Trenčianskeho samosprávneho kraja schválený rozsah kompetencií na schvaľovanie zmien rozpočtu TSK bolo ich 49.

V porovnaní s rokom 2015 bolo v roku 2016 o 270 menej realizovaných rozpočtových opatrení, čo možno považovať za určitú vyrovnanosť schváleného rozpočtu pre rok 2016.

Konečná podoba rozpočtu roka 2016 bola teda po úpravách vykonaných predsedom TSK nasledovná :

Príjmy celkom	145 847 669 €
z toho :	
bežné príjmy	126 152 239 €
kapitálové príjmy	19 695 430 €
Výdavky celkom	157 431 484 €
z toho :	
bežné výdavky	109 850 204 €
kapitálové výdavky	47 581 280 €
Finančné operácie	
Príjmy	13 825 967 €
Výdaje	2 242 152 €

Z hore uvedeného je teda vidieť, že bežný rozpočet TSK bol v konečnej podobe prebytkový v sume 16 302 035 € , kapitálový rozpočet TSK bol zostavený ako schodkový v sume -27 885 850

€ a zostatok príjmov a výdavkov finančných operácií bol v roku 2016 prebytkový v sume 11 583 815 €. Celkový rozpočet TSK k 31.12.2016 bol zostavený ako vyrovnaný.

Z hľadiska medziročného porovnania je možné konštatovať, že konštrukcia rozpočtu TSK pre rok 2016 je oproti rozpočtu 2015 čo sa týka prebytku bežného rozpočtu viac menej rovnaká, s malým degresom v sume 438 401 €. Naopak je stav v kapitálovom rozpočte, kde v 2016 je schodok – 27 885 850 € a v 2015 je schodok výrazne nižší v sume 14 498 384 € a tiež naopak finančné operácie v 2016 sú oproti roku 2015 výrazne prebytkové v rozdielovej sume 9 341 763 €

Tento vývoj znovu jednoznačne naznačuje snahu vedenia TSK na efektívne hospodárenia s bežným rozpočtom, čo umožnilo spolu s prebytkom finančných operácií 11 583 815 € vykryť pomerne značný schodok kapitálového rozpočtu v sume - 27 885 850 € vyplývajúci z kapitálových potrieb.

IV. Plnenie rozpočtu TSK

1. Bežný rozpočet príjmov a výdavkov

Tak, ako po minulé roky, tak aj v tomto stanovisku znovu použijem rovnakú formu posúdenia jednotlivých oblastí návrhu Záverečného účtu ako v minulom roku, keď návrh Záverečného účtu za rok 2016 uvádza porovnanie dosiahnutej skutočnosti na záväzný rozpočet roka 2016, budem vo svojom stanovisku pre ucelený prehľad uvádzať porovnanie dosiahnutej skutočnosti 2016 na dosiahnutú skutočnosť roku 2015.

Skutočné plnenie rozpočtu bežných príjmov predstavuje k 31.12.2016 čiastku 129 542 518,40 €, čo je viac oproti skutočnosti roka 2015 o 7 039 214,05 € a v percentuálnom vyjadrení to predstavuje koeficient 105 %. Rozhodujúcou čiastkou, tak ako aj minulé roky sa na uvedenom plnení príjmov podieľali daňové príjmy, ktoré stále predstavujú najvýraznejšiu časť príjmových položiek rozpočtu a tieto príjmy sa splnili oproti roku 2015 na 112 % a predstavujú sumu 75 997 759,81 €. Tento percentuálny nárast predstavuje sumu 8 458 766,39 €, čo je zvýšenie u dani z príjmov o 9 754 168,75 €. Veľmi pekný prehľad o plnení daňových príjmov predstavuje tabuľka od roku 2011 až sledovaný rok 2016.

Ostatné príjmové položky, ako sú nedaňové príjmy mali v porovnaní s rokom 2015 čiastočne progresívne plnenie, keď oproti skutočnosti 2015 bolo ich plnenie na 102 % a rozdiel predstavuje sumu 205 329,73 €. Uvedený prírastok bol viac menej vo všetkých podpoložkách, ale najmä v podpoložke príjmov z činnosti podnikania a z vlastníctva majetku v sume 57 709,51 € a v položke administratívne poplatky v sume 109 475,71 €. rozpočtových organizácií (sociálne zabezpečenie), kde nárast predstavoval sumu 167 639,70 €. Granty a transfery majú vývojový trend tento rok 2016 opačný, ako minulý rok 2015, keď nastal degres v sume 1 624 882,07 €. Najväčší úbytok je v oblasti transferov zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy okrem transferu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy, keď skutočnosť k 31.12.2016 je suma 381 401,67 € a skutočnosť 2015 je suma 1 640 123,73 €, čo predstavuje sumu -1 258 722,06 € ako rozdiel plnenia a v ostatných podpoložkách sú minimálne nárasty oproti roku 2015.

Skutočné čerpanie bežných výdavkov TSK k 31.12. 2016 v súlade s funkčnou a ekonomickou klasifikáciou predstavuje čiastku 107 143 452,66 €, čo je oproti skutočnosti 2015 v sume 106 452 638,88 € viac o sumu 690 813,78 € a v percentuálnom vyjadrení to predstavuje koeficient necelých 101 %.

Skutočné čerpanie bežných výdavkov Úradu TSK za rok 2016 predstavovalo čiastku 7 987 416,59 € a skutočné čerpanie za rok 2015 bolo 8 165 805,55 €, čiže v medziročnom porovnaní čerpanie výdavkov na 97 %, čo predstavuje číselný rozdiel – 178 388,96 €. Šetrenie týchto výdavkov je znovu aj tento krát v položke tovary a služby, ako aj v podpoložke

bežné transfery a čiastočne aj na kultúrnych službách a vzdelávaní. kde je medziročné čerpanie týchto výdavkov tiež nižšie, ale nie až tak výrazne ako v predchádzajúcom roku.

Trend šetrenia, ktorý nastúpil Trenčiansky samosprávny kraj ešte v roku 2014 sa postupne prejavuje aj v roku 2015 ale tiež aj v roku 2016 na mnohých oblastiach, ale predsa len v oblasti mzdových výdavkov bolo už potrebné medziročný vývoj upraviť na vyššie čerpanie hlavne z titulu vyššej kolektívnej zmluvy a platnej legislatívy. Vyššie čerpanie tejto položky sa prejavilo sumou 110 733,92 €. Oblasť úrokov je oproti roku 2015 nižšia, čo je dôsledkom novej zmluvy s bankovým ústavom.

V položke Doprava sa nepodarilo v roku 2016 znížiť príspevok pre SAD Trenčín, a SAD Prievidza, ako v roku 2015, keď za sledované obdobie vznikla vyššia medziročná potreba v sume 643 492 €. Uvedená skutočnosť bola spôsobená hlavne úbytkom tržieb z dôvodu nižšieho počtu prepravovaných osôb. V ostatných položkách, ako sú sociálne zabezpečenie a poisťné prišlo k miernemu nárastu výdavkov oproti roku 2015, čo je vzhľadom k potrebám týchto veľmi dôležitých oblastí – sociálne zabezpečenie v podstate žiaduce.

K 31.12.2016 vykazoval Úrad TSK 158 zamestnancov a čerpanie mzdových prostriedkov vo výške 2 173 859,23 €. Uvedené čerpanie predstavuje medziročne tak ako je už uvedené v predchádzajúcej časti nárast o 110 733,92 € a tento aj keď nie celkom malý nárast je určitým vyústením nielen platnej legislatívy, ale aj vyústením šetriacich opatrení vedenia samosprávneho kraja v personálnej oblasti. Do budúcnosti vzhľadom k vyššej stabilizácii zamestnancov bude potrebné postaviť aj určitú mieru motivácie zamestnancov. Súčasťou výdavkov Úradu TSK bola aj položka – transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, ktorá bola vyčerpaná vo výške 712 378,89 €, čo predstavuje síce vyššie čerpanie tejto položky oproti roku 2015 o sumu 57 793,14 € tento medziročný výsledok je spôsobený stálym zámerom Trenčianskeho samosprávneho kraja na dlhodobú a systematickú podporu rozvoja kultúry a športu v kraji a v roku 2016 pribudol výdavok na členstvo TSK v krajskej organizácii cestovného ruchu.

2. Kapitálový rozpočet príjmov a výdavkov

Skutočné plnenie kapitálových príjmov za rok 2016 predstavuje čiastku 2 348 274,60 € čo oproti skutočnosti roka 2015, keď kapitálové príjmy predstavovali sumu 3 357 025,00 € znamená znovu dosť značný výpad a plnenie tohto ukazovateľa vyjadrený v percentách len 69 %. Pre určitú objektivnosť tejto skutočnosti treba však pripomenúť, že táto položka rozpočtu bývala v predchádzajúcich rokoch plnená ešte podstatne nižšie. Rozpočet kapitálových príjmov predstavuje jednak príjmy z predaja kapitálových aktív a z predaja pozemkov a tiež príjmy z grantov a transferov, ako tuzemských, tak aj zahraničných.

Negatívny trend vývoja v kúpyschopnosti majetkových aktív právnickými a fyzickými osobami, ktorý významne ovplyvňoval predaj majetkových aktív TSK sa pomaličky vylepšuje, čo sa prejavilo v roku 2016 podstatne vyššími kapitálovými príjmami oproti roku 2015. Predaj kapitálových aktív v sume 1 221 673,50 € bol oproti roku 2015 podstatne vyšší o 915 712,75 €. Táto skutočnosť potvrdzuje, že je potrebné stále pokračovať v nezmenenom rozsahu s vyhlasovaním súťaží na predaj prebytočného majetku. Úplne opačný trend medziročného porovnania je však u položky Granty a transfery, keď dosiahnutá skutočnosť roku 2016 bola 1 126 601,10 € a oproti roku 2015, kedy bol príjem tejto položky v sume 3 051 064,25 €, predstavuje len 40%. Tento skutočne mimoriadny výpadok má opakujúci sa negatívny vývoj, ak berieme do úvahy aj všetky predchádzajúce obdobia. Reálne nastavenie tejto položky rozpočtu je dosť komplikované, nakoľko samosprávny kraj musí svoju potrebu týchto prostriedkov deklarovať už v rozpočte, ale v čerpaní je odkázaný na vyhlásenie výziev na investičné projekty zo strany štátu.

Tento každoročne sa opakujúci jav vo vývoji kapitálových príjmov, ale aj následne aj v čerpaní kapitálových výdavkov avizuje potrebu ústredných orgánov realizovať hlbšiu analýzu tejto situácie a urobiť opatrenia na elimináciu týchto problémov.

Čerpanie kapitálových výdavkov za rok 2016 bolo naplnené na sumu 12 495 485,71 €, čo v porovnaní s rokom 2015, kedy boli tieto výdavky v sume 6 621 861,79 € predstavuje konečne nárast o pomerne značnú sumu a to 5 873 623,92 €, čiže skoro celé čerpanie týchto výdavkov minulého roku. Samozrejme, že platí rovnaká metodika pri čerpaní investícií hrađených zo štátnych a európskych fondov, aká je uvedená pri príjmovej časti t.j. že samosprávny kraj je odkázaný na vyhlásenie výzvy zo strany štátu na možnú realizáciu plánovaných kapitálových potrieb, čoho odrazom je aj hodnotenie čerpania kapitálových výdavkov na rozpočet 2016, keď toto predstavuje len 26,26 % .

Treba len zopakovať, že vzhľadom k súčasnému úverovému zaťaženiu Trenčianskeho samosprávneho kraja sa vedenie TSK správne rozhodlo aj v roku 2016, pokračovať v nastúpenej ceste šetriaceho režimu a generovať uspokojovanie kapitálových potrieb výlučne z vlastných zdrojov a čiastočne s výpomocou grantov a dotácií. Nedočerpanie možnosti financovania kapitálových výdavkov v roku 2016 do výšky kapitálových zdrojov bolo znovu spôsobené pravdepodobne nedostatočnou prípravou projektovej dokumentácie, ale hlavne zložitou zákona o verejnom obstarávaní.

Ako vidieť z návrhu Záverečného účtu najväčší podiel čerpania kapitálových výdavkov bol tento krát v oblasti vzdelávania v sume 7 619 455,99 €, čo je viac ako polovica celkových kapitálových výdavkov roka 2016 a tiež v oblasti sociálneho zabezpečenia v sume 1 143 247,34 € , čo je oproti roku 2015 nárast o sumu 815 663,93 €.

Platí stále a treba to zopakovať, že na základe vývoja skutočností predchádzajúcich rokov, keď čerpanie kapitálových výdavkov stále osciluje maximálne okolo 50% , je aktuálna potreba tvorby určitých záväzných noriem, ktoré by kvalitnejšie zhodnocovali predovšetkým prípravu a potom aj samotné čerpanie a využitie zdrojov v oblasti nakladania s kapitálovými výdavkami .

V. Majetok TSK

Trenčiansky samosprávny kraj - úrad podľa výkazu Súvaha Úč ROPO SFOV 1-01 spravoval k 31.12.2016 aktíva v brutto vyjadrení v sume 214 128 405,97 € a v netto vyjadrení je bilančná suma 194 401 954,48 € V porovnaní so skutočnosťou roka 2015 v sume 194 401 195,48 € je v netto vyjadrení nárast majetku v sume o 12 986 176,44 €. Podľa bilancie aktív a pasív majetok TSK t.j. Úrad, RO a PO spolu predstavuje sumu 384 084 014 €, čo medziročne predstavuje nárast o sumu 17 670 709 €. V ekonomickej kategórii majetok spolu sa nachádza ešte aj prebytočný majetok, Úrad TSK začal už pracovať na vyhotovení pasportizácie takéhoto majetku za účelom jeho efektívnejšieho zhodnocovania. Pasportizácia zatiaľ z dôvodu rozsahu celkovej dokumentácii do konca roka 2016 nebola ukončená.

Najvýznamnejšie zmeny v štruktúre obežného majetku predstavujú zmeny finančných účtov a zúčtovania medzi subjektmi verejnej správy.

- a) Za „Úrad TSK“ predstavuje prírastok na bankových účtoch 10 852 095 € (rozdiel 27 475 tis. €/r.2016 – 16 623 tis. €/r.2015). Hodnota prírastku k sledovanému dátumu v porovnaní s minulým rokom je v podstate skoro rovnaká a zodpovedá tiež rovnako predovšetkým prenosu prostriedkov z minulého roka, šetreniu na bežných výdavkoch a hlavným zdrojom tejto sumy bol zvýšený prídel z podielových daní. Celkovo tento stav zodpovedá trendu hospodárenia a finančným opatreniam vedenia TSK.

- b) Za „príspevkové organizácie“ predstavuje úbytok na bankových účtoch sumu – 120 109 € (rozdiel 6 846 585 €/r.2016 – 6 966 694 €/r.2015).
- c) Za „rozpočtové organizácie“ bol nárast v sume 148 032 € (rozdiel 3 111 344 €/r. 2016 – 2 963 312 €/r. 2015

Na základe hore uvedeného je zrejmé, že spomínaný nárast finančných účtov je cez Úrad TSK, nakoľko PO a RO sa navzájom viac menej eliminujú / úbytok a prírastok /

Uvedené stavy finančných účtov pozitívne vplývajú na okamžitú likviditu TSK. *Okamžitá likvidita vyjadruje akou mierou dokázu najlikvidnejšie aktíva – finančný majetok kryť krátkodobé záväzky.*

Podstatou tohto ukazovateľa je schopnosť premieňať v prípade potreby rôzne formy majetku na platobné prostriedky. Pomerové ukazovatele likvidity analyzujú schopnosť samosprávneho kraja splácať svoje splatné záväzky. Štandardne sa používajú tri formy likvidity a to pohotová, bežná a celková. Najčastejšie aj najpružnejšia je používaná likvidita bežná a predstavuje pomer medzi finančnými účtami a krátkodobými záväzkami.

			TSK			RO			PO			Kosolid.spolu		
likvidita		opt	2 016	2 015	rozd.	2 016	2 015	rozd.	2 016	2 015	rozd.	2 016	2 015	rozd.
pohotová	(fina.účty) / krátkodobé CZ	0,9	9,54	12,65	-3,11	0,95	0,94	0,01	0,12	0,14	-0,02	0,58	0,48	0,10
			TSK			RO			PO			Kosolid.spolu		
zadlženosť			2 016	2 015	rozd.	2 016	2 015	rozd.	2 016	2 015	rozd.	2 016	2 015	rozd.
celková	Cudzíe zdroje + čas.rozlišenie / spolu majetok	do 70%	41%	44%	-3%	99%	99%	0%	123%	119%	4%	79%	80%	-1%
úverová	bankové úvery + fin.výpomoci / spolu majetok		25%	28%	-3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	13%	14%	-1%

Finančné ukazovatele likvidity a zadlženosti vykazujú v porovnaní s minulým rokom minimálne zmeny, t.j. neprišlo k výraznejším štrukturálnym zmenám aktív a pasív v súvislosti s danými ukazovateľmi.

Z uvedeného vidieť, že TSK má výbornú platobnú schopnosť, ale príspevkové organizácie sa v tomto posúdení ešte zhoršili, keď oproti minulému roku vykazujú nárast záväzkov a pokles hotovostných finančných prostriedkov.

Podobný trend vykazuje aj ukazovateľ celková zadlženosť až na príspevkové organizácie, kde je ich vývoj výrazne ovplyvnený zdravotníckymi zariadeniami.

Za rok 2016 vykonal Úrad TSK na základe príkazu predsedu TSK č.5 / 2016 zo dňa 14.10.2016 a jeho dodatku č.1 zo dňa 16.12.2015 riadnu inventarizáciu majetku a záväzkov prostredníctvom dielčich inventarizačných komisií a ústrednej inventarizačnej komisie. Ústredná inventarizačná komisia vo svojom zápise zo dňa 3.2.2017 konštatovala, že porovnaním skutočného stavu majetku so stavom vedeným v účtovníctve bol zistený jeden malý cenový rozdiel 0,12 € v zaokrúhľovaní. Ústredná inventarizačná komisia konštatovala, že bolo treba vysporiadať účet 042 a na základe tejto skutočnosti boli zo strany ústrednej inventarizačnej komisie navrhnuté potrebné opatrenia aj s termínmi na splnenie navrhnutých opatrení.

VI. Vlastné imanie a záväzky TSK

Vlastné zdroje :

Situácia v štruktúre vlastných zdrojov krytia (vlastné imanie) sa v roku 2016 zlepšila agregovane o 8 117 908 € v porovnaní s rokom 2015 . K uvedenému pozitívnemu výsledku prispel predovšetkým Úrad TSK medziročným rozdielom v sume 13 780 974 €. Tento kladný výsledok však negatívne ovplyvnili príspevkové organizácie, ktoré hospodárili opätovne so stratou, ktorá sa však oproti roku 2015 ešte zvýšila a príspevkové organizácie TSK prehĺbili svoju stratu o ďalších 6 568 115 €.

Na základe hore uvedeného treba znovu zopakovať a zvýrazniť, že sa ešte v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK nachádzajú stále také organizácie, ktoré svojím hospodárením vykázali záporné vlastné imanie v dôsledku záporného výsledku hospodárenia. Bude treba takýmto venovať veľkú pozornosť, ale tiež podrobnú analýzu, aj keď sa jedná predovšetkým o nemocnice, ktoré s takýmto negatívnym vývojom spejú k platobnej neschopnosti a tým v podstate k veľmi vážnej existenčnej situácii.

Cudzie zdroje :

Záväzky spolu za celý Trenčiansky samosprávny kraj t. j. aj za všetky rozpočtové a príspevkové organizácie predstavujú čiastku 267 407 341 €, čo je bohužiaľ zase nežiaduci jav nárastu oproti roku 2015, keď tento nárast predstavuje sumu 11 499 566 € . Tento nárast je ale skoro jeden krát väčší, ako bolo porovnanie roku 2015 s rokom 2014 a to je veľmi negatívny vývoj , čím sa zhoršuje efektívnosť využívania disponibilných finančných zdrojov.

Trenčiansky samosprávny kraj - úrad eviduje k 31.12.2016 záväzky v celkovom objeme 53 390 585 €. Medziročne prišlo k miernemu poklesu tohto ukazovateľa o 488 537 €. Takýto, aj keď aj keď mierny pokles treba hodnotiť kladne, nakoľko ovplyvňuje zníženie celkového dlhu. Uvedená suma samozrejme obsahuje aj dlhodobý záväzok – bankový úver. Táto finančná kategória je však podrobnejšie hodnotená v stati „ Prehľad o stave a vývoji dlhu „.

Samotné zdravotníctvo predstavuje k 31.12.2016 záväzok v sume 74 501 055 € (vrátane záväzkov, ktoré zdravotnícke organizácie evidujú voči TSK vo výške zostatkovej hodnoty majetku nadobudnutého zo zdroja TSK v zmysle platnej metodiky zákona o účtovníctve), čo je bohužiaľ ďalší veľmi vysoký nárast oproti roku 2015 o – 7 161 353 €, keď v roku 2015 bol dlh resp. záväzok vo výške 67 339 702 €. Je znovu veľmi zlý vývoj a prognóza v pozícii našich nemocníc, keď sa znovu opakuje situácia z predchádzajúceho roka, ba dokonca sa výrazne zhoršuje. Napriek určitej kompenzácii záväzkov s pohľadávkami v sume 8 103 442 € sú záväzky našich nemocníc veľmi vysoké. Žiaľ je treba znovu zopakovať a zvýrazniť, že výhľad na akúkoľvek elimináciu tejto situácie nie je v dohľadnom časovom horizonte, skôr naopak za súčasne stále nezmeneného platného systému financovania zdravotníctva prostredníctvom zdravotných poisťovní /samosprávny kraj nemá žiadne možnosti financovania bežných výdavkov/ sa budú naše nemocnice ešte výraznejšie zadlžovať.

VII. Pohľadávky TSK

Trenčiansky samosprávny kraj - úrad eviduje k 31.12.2016 pohľadávky v celkovom objeme 10 119 165 € v porovnaní s rokom 2015 je to zase dosť veľký nárast o čiastku 844 228 €, čo negatívne ovplyvňuje cash flow. Najväčšiu položku pohľadávok evidovaných na Úrade TSK je tvoria iné pohľadávky v sume 38 017 €. Pohľadávky za rozpočtové organizácie predstavujú nárast o 177 319 € a pohľadávky za príspevkové organizácie predstavujú nárast o 648 444 €.

Vzhľadom na charakter zdrojov, ktorými pohľadávky sú, je za daného vývoja veľmi dôležité venovať tejto ekonomickej kategórii neustálu pozornosť, zvlášť pri nezmenenom vývoji celého cash flow, ktorý je charakteristický pre toto obdobie, keď skoro u všetkých platieb sa posúva ich splatnosť.

Stále sa opakuje situácia, ba dokonca sa negatívny trend prehĺbuje, keď najväčší podiel pohľadávok u príspevkových organizácií je tradične v oblasti zdravotníctva. Tu je výrazný príklad negatívneho trendu, keď sa zvyšuje nielen dlh, ale aj pohľadávky, čo znamená veľký prepád v cash flow. Tento rok 2016 je nárast týchto pohľadávok o 585 403 € oproti roku 2015. Sú to v podstate dlhodobé pohľadávky a ich vymáhanie hlavne od zdravotných poisťovní je stále komplikované a treba uviesť, že ich vývoj sa vôbec nemení, ale zhoršuje.

Návrh Záverečného účtu neobsahuje rozčlenenie pohľadávok podľa doby splatnosti ani podľa časového horizontu.

VIII. Prehľad o stave a vývoji dlhu TSK.

Do systému Štátnej pokladnice prešiel TSK spolu s organizáciami v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti dňom 1. 6. 2014. Od tohto dátumu samosprávny kraj nezobral žiadne cudzie návratné zdroje / úver /

Výška záväzkov vyplývajúcich zo splácania istiny návratných zdrojov financovania (úver) ku koncu rozpočtového roka 2016 predstavovala sumu 48 612 929,39 eur.

I. Aktuálna úverová angažovanosť k 31.12.2016 : 48 612 929,39 eur

Po r. číslo	Druh bankového úveru Číslo úverovej zmluvy	Charakter bankového úveru	Men a	Úrokov á sadzba v %	Dátum splatnosti	Výška v eur k 31.12.2016	Popis zabezpečenia úveru
1.	Československá obchodná banka, a.s. Zmluva č. 0457/14/80468 dlhodobý Účinnosť: od 29.06.2014	účelový úver prefinancovanie úveru	eur	3 M Euribor + 1,49 % p.a.	2038	48 612 929,39	bez zabezpečenia

II. Suma dlhu k 31.12.2016 : 48 631 037,71 eur

Celková suma dlhu Trenčianskeho samosprávneho kraja k 31.12.2016 je v súlade s § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení vo výške 48 612 929,39 Eur. V zmysle citovaného právneho predpisu sa do celkovej sumy dlhu nezapočítavajú záväzky z návratných zdrojov financovania prijaté na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie. TSK k 31.12.2016 neeviduje takéto záväzky.

Celková suma dlhu je navýšená o čiastku úrokov z úveru predpísaných v súlade s Metodickým usmernením MF SR č. MF/007847/2017-31 o účtovaní úverov, pôžičiek

a návratných finančných výpomoci a úrokov z nich za rok 2016 v hodnote 18 108,32 Eur, ktoré budú uhradené z rozpočtu roku 2017.

Trenčiansky samosprávny kraj spĺňa všetky ustanovenia o používaní návratných zdrojov financovania uvedené v § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Prehľad o sume dlhu v TSK za roky 2015 – 2016

Ukazovateľ	Skutočnosť		Index
	k 31.12.2015	k 31.12.2016	2016/2015
Celkový dlh VÚC v eur (§ 17 ods. 7 a 8 zákona č. 583/2004 Z. z.)	50 140 141,28	48 631 037,71	0,97
Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov v eur	3 045 533,70	2 999 730,37	x
Skutočné bežné príjmy VÚC za predchádzajúci rok v eur	114 263 351,82	122 503 304,35	1,07
Ukazovatele dlhu v %:			
a) § 17 ods. 6 písm. a) zákona č. 583/2004 Z. z.*	43,88	39,69	x
b) § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z.**	2,67	2,45	x
Dlh VÚC spolu (FIN 5 – 04)	50 854 981,39	48 631 037,31	0,96
Počet obyvateľov k 31.12.	591 233	591 233***	1,00
Dlh VÚC na 1 obyvateľa v eur	86,02	82,26	x

III. Splátky istiny v roku 2016 : 2 242 052,00 eur

Sledované obdobie	1. polrok 2016		Spolu
	ČSOB, a. s.	ČSOB, a. s.	
Rok 2016			
Splátky istiny	1 121 026,00	1 121 026,00	2 242 052,00

IV. Zaplatené úroky v roku 2016 : 757 678,37 eur

Sledované obdobie	1. polrok 2016		Spolu
	ČSOB, a. s.	ČSOB, a. s.	
Rok 2016			
Splátky úrokov	385 154,64	372 523,73	757 678,37

IX. Výsledok hospodárenia TSK

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zaúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledok rozpočtového hospodárenia Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2016 bol v zmysle § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyčíslený ako kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu samosprávneho kraja a predstavuje prebytok v objeme 12 251 854,63 eur. Príjmy a výdavky rozpočtu samosprávneho kraja predstavujú bežné príjmy a bežné výdavky – bežný rozpočet a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky – kapitálový rozpočet. Do výsledku hospodárenia nie sú zarátané nerozpočtované zdroje organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK a Úradu TSK.

Súčasťou rozpočtu TSK sú v zmysle § 10 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov aj finančné operácie. Vykonávajú sa nimi prevody prostriedkov z peňažných fondov, realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu samosprávneho kraja.

Prebytok rozpočtového hospodárenia TSK v objeme 12 251 854,63 eur bol upravený o zostatok finančných operácií, ktorým bol prebytok 12 530 953,20 eur. Po usporiadaní zostatku finančných operácií a po vylúčení nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov poskytnutých v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu a z rozpočtu Európskej únie v zmysle § 16 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v celkovom objeme 1 045 851,84 eur a vylúčení zostatku prijatých finančných zábezpek v celkovom objeme 928 636,64 eur bol **zostatkom finančných prostriedkov Trenčianskeho samosprávneho kraja k 31.12.2016 prebytok v objeme 22 808 319,35 eur.** V súlade s ustanovením § 15 ods. 1 a § 16 ods. 6 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sú **finančné prostriedky v objeme 22 808 319,35 eur zdrojom peňažných fondov** Trenčianskeho samosprávneho kraja v plnej výške.

v eur

Rozpočet TSK	Príjmy	Výdavky	(+)prebytok / (-)schodok rozpočtu
Bežný rozpočet	129 542 518,40	107 143 452,66	22 399 065,74
Kapitálový rozpočet	2 348 274,60	12 495 485,71	-10 147 211,11
Rozpočet spolu	131 890 793,00	119 638 938,37	12 251 854,63
Finančné operácie spolu	15 575 951,86	3 044 998,66	12 530 953,20
z toho			
zostatok FP z predchádzajúcich rokov	643 826,03	-	
prevod prostriedkov z peňažných fondov	13 200 551,00	-	
iné príjmové finančné operácie	1 731 574,83	-	
úvery, pôžičky, návratné finančné výpomoci, účasť na majetku a ostatné	-		
výdavkové operácie		802 946,66	
splácanie tuzemskej istiny	-	2 242 052,00	
Zostatok finančných prostriedkov spolu			24 782 807,83

Vylúčenie FP podľa § 16 ods.6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	-1 974 488,48
z toho	
a) vylúčenie v roku 2016 nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov zo štátneho rozpočtu a štrukturálnych fondov EÚ	-1 045 851,84
nevyčerpaná dotácia z MŠVVaŠ SR na prenesený výkon štátnej správy na úseku školstva - normatívne finančné prostriedky rozpočtových organizácií	-223 519,29
nevyčerpaná dotácia z MŠVVaŠ SR na prenesený výkon štátnej správy na úseku školstva - nenormatívne finančné prostriedky na odchodné a lyžiarske kurzy	-3,38
nevyčerpaná dotácia na prenesený výkon štátnej správy na úseku školstva - finančné prostriedky v podobe preplatkov z ročného zúčtovania zdravotného poistenia za zamestnávateľa za rok 2015 - rozpočtové organizácie	-30 227,03
nevyčerpaná dotácia z MŠVVaŠ SR na prenesený výkon štátnej správy na úseku školstva účelovo určená na zabezpečenie miestnej štátnej správy v regionálnom školstve	-275,87
nevyčerpaná dotácia z ÚPSVaR SR poskytnutá organizácii CSS - DOMINO za účelom úhrady nákladov za výkon rozhodnutí súdu v krízovom stredisku CSS - DOMINO	-12 192,33
nevyčerpané finančné prostriedky určené na financovanie činnosti Informačného centra Europe Direct v zmysle Osobitnej dohody o grante na činnosť uzatvorenej medzi Európskou komisiou a TSK	-4 641,82
nevyčerpaná dotácia z MŠVVaŠ SR účelovo určená na "Rekonštrukciu tepelného hospodárstva" pre Gymnázium V. B. Nedožerského v Prievidzi	-182,12
nevyčerpaná dotácia z MF SR k Analýze sociálno - ekonomickej situácie Trenčianskeho samosprávneho kraja a návrhom na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti - dotácia na "Projekt Važskej cyklotrasy - majetkov - právne vysporiadanie pozemkov"	-100 000,00
nevyčerpaná dotácia z rozpočtovej kapitoly MPSVaR SR na podporu rozvoja sociálnych služieb - tzv. loterie - v CSS - Jesienka	-28,00
nevyčerpaná dotácia zo štátneho rozpočtu obdržaná prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MF SR k Analýze sociálno-ekonomickej situácie Trenčianskeho samosprávneho kraja a návrhom na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti - s účelovým určením "Rekonštrukcia cestného mosta Orlové v Považskej Bystrici"	-550 000,00
nevyčerpaná dotácia zo štátneho rozpočtu obdržaná prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MV SR na realizáciu projektu "Modernizácia vybraných priechodov pre chodcov v TSK"	-22 782,00
nevyčerpaná dotácia zo štátneho rozpočtu, obdržaná prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MŠVVaŠ SR na realizáciu rozvojového projektu zameraného na „Rozvoj výchovy a vzdelávania žiakov v oblasti telesnej a športovej výchovy formou dostavby, rekonštrukcie alebo výstavby novej telocvične na rok 2016“ pre SOŠ strojnícku v Považskej Bystrici	-50 000,00
nevyčerpaná dotácia zo štátneho rozpočtu, obdržaná prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MŠVVaŠ SR na realizáciu rozvojového projektu zameraného na „Rozvoj výchovy a vzdelávania žiakov v oblasti telesnej a športovej výchovy formou dostavby, rekonštrukcie alebo výstavby novej telocvične na rok 2016“ pre SPŠ Myjava	-52 000,00

b) vylúčenie zostatku prijatých resp. zložených finančných zábezpek, ktoré sa v zmysle dodatku č.13 Metodického usmernenia MF SR k č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8. decembra 2004 a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie, účinného dňom 28.10.2015, klasifikujú na ekonomickej podpoložke 456 002 Iné príjmové finančné operácie okrem vkladov do základného imania	-928 636,64
Zostatok FP po usporiadaní schodku a usporiadaní podľa § 16 ods.6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	22 808 319,35

V súlade s ustanovením § 15 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bude zostatok finančných prostriedkov za rok 2016 použitý na tvorbu :

a) rezervného fondu v objeme 2 280 839,35 eur

čo predstavuje 10 % z prebytku rozpočtu zisteného podľa § 16, ods. 6 zákona č. č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

b) peňažného fondu v objeme 20 527 480,00 eur

Návrh Záverečného účtu obsahuje aj výpočet výsledku v metodike ESA 2010 v zmysle novely zák. č. 583/2004 Z. z., keď sa podľa tejto novely k prebytku pripočítavajú položky časového rozlíšenia, zmena stavu vybraných záväzkov a pohľadávok a časové rozlíšenie daní a úrokov.

Podľa tejto metodiky je prebytok hospodárenia v sume 11 632 tis. €.

X. Záver

V závere Stanoviska hlavného kontrolóra TSK k návrhu Záverečného účtu TSK konštatujem, že TSK splnil všetky požadované ustanovenia zákona č. 583/2004 Z. z. podľa §16 :

- ods. 2, keď finančne vysporiadal svoje hospodárenie voči štátnemu rozpočtu
- ods. 3, keď podrobil svoju účtovnú závierku overeniu nezávislému audítorovi
- ods. 5, keď návrh Záverečného účtu TSK obsahuje všetky náležitosti tohto odseku t.j. písmeno a – g
- ods. 6, keď vylúčil z tvorby čistého hospodárskeho výsledku nevyčerpané účelové finančné prostriedky z roku 2016
- ods. 9 , keď návrh Záverečného účtu pred jeho schválením predložil na verejnú diskusiu uložením na mieste obvyklom (úradná tabuľa, webová stránka TSK)
- samosprávny kraj neposkytol v roku 2016 záruky žiadnemu právnomu subjektu

Návrh Záverečného účtu obsahuje vyhodnotenie rozpočtu 2016 aj v programovej štruktúre.

V súlade s § 19e ods. 1 pís. c. zákona č. 302/2001 Z. z. ako aj v súlade s § 16 ods. 10 zákona č. 583/2004 odporúčam Z TSK uzatvoriť prerokovanie predloženého návrhu Záverečného účtu TSK za rok 2016 výrokom :

celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad

Trenčín, 31. marca 2017

Ing. Richard Horváth
hlavný kontrolór
Trenčianskeho samosprávneho kraja